

HET ARANEES, DE TAAL VAN DE VALL D'ARAN

De Vall d'Aran en Catalonië

Het Aranees is een variant van het Occitaans eigen aan de Vall d'Aran waar het sinds de 11e eeuw gesproken wordt. Dit grondgebied met een oppervlakte van 620 km² kwam in 1175 onder beheer van Catalonië op grond van het Tractat de l'Emparança (Verdrag van Emperança), gaat tijdens de 13e eeuw meerdere malen in andere handen over totdat de Aragonezen in 1313 per volkstemming besluiten deel uit willen te maken van de Catalaans-Aragonese Kroon, terwijl Jaume II het een aantal privileges, de *Era Querimònia*, verleent die als een soort Carta Magna van Aran te beschouwen zijn. In 1411 werd de Vall d'Aran middels een verdrag deel van Catalonië.

Het Aranees, de eigen en officiële taal van de Vall d'Aran

Het Statuut van Catalonië uit 1978 bepaalt dat *Het Aranees onderwezen en beschermd zal worden*. De Wet uit 16/1990, van 13 juli, over de bijzondere status van de Vall d'Aran, verleent aan het gebied autonoom bestuursstelsel, erkent de indeling van het Aranees bij het Occitaans en bepaalt dat *Het Aranees, variant van het Occitaans en eigen taal van Aran, de officiële taal van de Vall d'Aran is. Dit geldt tevens voor het Catalaans en het Spaans in overeenstemming met artikel 13 van het Autonome Statuut*.

Deze Wet schrijft tevens voor dat *de Generalitat en de instellingen van Aran de noodzakelijke maatregelen dienen te treffen om de kennis en het normale gebruik van het Aranees te waarborgen* en verleent volledige bevoegdheid aan de Consell General d'Aran (Algemene Raad van Aran) in alles wat betrekking heeft op de bevordering en het onderwijs van het Aranees.

In overeenstemming met deze bepalingen wordt het Aranees op alle niveaus van het verplichte onderwijs onderwezen en wordt het tevens gebruikt als omgangs- en onderwijstaal; de Consell General en de gemeenten van Aran gebruiken het Aranees in hun interne documenten en de communicatie met de burgers van Aran. De Generalitat en de Consell onderwijzen het Aranees aan het personeel dat in dienst is van alle openbare overheden en als arbeidsplaats de Vall d'Aran toegewezen kregen.

De Vall d'Aran, het enige gebied van Occitanië waar de eigen taal erkend en officieel is

Al met al is de Vall d'Aran het enige gebied binnen het taalgebied van het Occitaans waar het Aranees officieel erkend wordt door en bescherming geniet van de overheidsinstellingen. Als gevolg hiervan is het tevens het gebied waar het Occitaans het meest leeft en door de bevolking beheerst wordt. Terwijl in het Franse grondgebied van het Occitaans het percentage van de mensen die het Occitaans kunnen spreken 16% is, ligt dat in Aran boven de 60%.

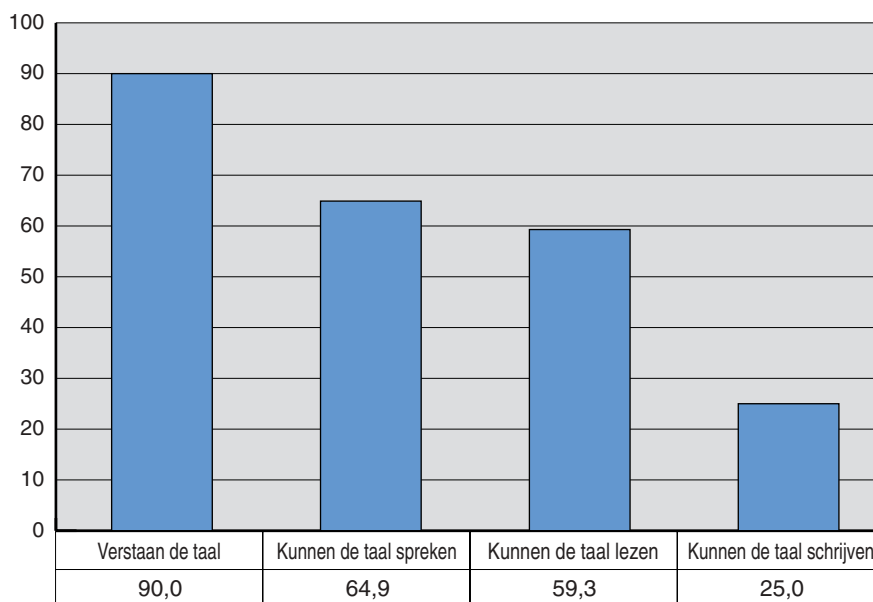
In het jaar 1996 woonden er in de Vall d'Aran 7.130 mensen waarvan 90% de taal verstaan en 65% de taal kunnen spreken, ondanks het feit dat de kennis van het Aranees niet gelijkmatig over het hele

Bestuurlijke kaart van de Vall d'Aran

gebied van de Vall verdeeld is: het begrip en de spreekvaardigheid zijn het hoogst in Canejan, Bausen, Les, Bossòst en in Naut Aran, terwijl de schrijfvaardigheid relatief hoog is in Mijaran. De leeftijd, geboorteplaats en opleiding zijn factoren waarmee rekening dient te worden gehouden om deze verdeling te kunnen begrijpen.

Kennis van het Aranees van de bevolking van de Vall d'Aran van 2 jaar en ouder in 1996. Percentages

BRON: Eigen uitwerking van de gegevens die door Idescat ter hand gesteld zijn